

Helsingin seurakuntayhtymä
Yhteinen kirkkoneuvosto
Kolmas linja 22
00530 HELSINKI

25.2.2022

LÄHETYSTYÖN JA KANSAINVÄLISEN DIAKONIAN PROJEKTIVAROJEN KOHDENTAMINEN SUOMEN PIPLIASEURAN KANSSA TOTEUTETTAVIIN YHTEISTYÖHANKKEISIIN VUONNA 2022

Suomen Pipliaseura kiittää hyvistä ja suunnitelmallisesta yhteistyöstä Helsingin seurakuntayhtymän kanssa. Pipliaseura tekee työtä, jotta ihmiset tavoitetaan heidän omalla kielellään. Käännämme ja kustannamme Raamattua sekä herätämme mielenkiintoa Raamatun sanomaa kohtaan. Edistämme työmme kautta luku- ja kirjoitustaitoa sekä vaikutamme syrjiviin asenteisiin. Vähemmistökielille raamatunkäännös on usein ensimmäinen laajempi omakielinen kirjallinen tuote, joten työ tekee näkyväksi alkuperäiskieliä. Raamatunkäännöstyö ja lukutaitotyö vahvistavat kaikkien osallistumismahdollisuuksia kirkossa ja yhteiskunnassa sukupuolesta riippumatta.

Keräystoiminnan tuotto ja seurakunnilta saatu tuki käytetään kansainväliseen toimintaan ja siihen liittyviin tukitoimiin.

Raamatun kustantamista Suomessa toteutetaan omana itsenäisenä liiketoimintanaan, johon ei kohdisteta keräysvaroja. Seura tarjoaa laajoja Raamatun käyttöön liittyviä palveluja seurakunnille erityisesti raamattu.fi-sivustolla sekä Piplia-sovelluksessa.

Pipliaseuran palvelut seurakunnille vastaavat tarpeisiin seurakuntien muuttuvassa toimintaympäristössä. Pipliaseura tukee asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan seurakuntia ja hiippakuntia missionaarisuudessa ja lähetystehtävän toteuttamisessa. Valmistamme ja koulutamme seurakuntien käyttöön vuosittaisen työtämme esittelevän koulutusaineiston, jota voi soveltaa seurakuntatyössä, muun muassa rippikouluissa ja kasvatustyössä. Vuoden 2022 vuositeemamateriaali *Muutosvoimana lukutaito* käsittelee lukutaitotyötä. Materiaali löytyy sivustolta: piplia.fi/globaalikasvatus.

Raamatun sanoma luo toivoa haastavissa olosuhteissa. Siksi on koronaviruksen aiheuttamassa tilanteessa erityisen keskeistä pitää yllä ja kehittää Raamattuun liittyviä ohjelmia ja palveluja. Raamatunkäännöstyö vahvistaa seurakuntien ja kirkkojen työn perusedellytyksiä. Lukutaitotyö vahvistaa niiden mahdollisuuksia, jotka ovat päätöksenteon ja tiedonhankinnan marginaalissa.

PIPLiA. voimasanoja

MAAKOHTAISET RAAMATUNKÄÄNNÖSTYÖN SUUNNITELMAT

Piipiaseurojen raamatunkäännöstyössä Raamattua on jo pidemmän aikaa käännetty tietotekniikkaa hyväksi käyttäen. Raamatunkäännöshankkeissa hyödynnetään Paratext-ohjelmaa, joka mahdollistaa raamatunkääntäjien etätyöskentelyn sekä etäyhteistyön hankkeen kouluttajien ja käännöskonsultin kanssa verkon yli. Samaan ohjelmistokokonaisuuteen on integroitu käännöstyössä tarvittavat referenssiaineistot. Mahdollisuudet ja valmiudet etäyhteistyöhön vaihtelevat maittain ja hankkeittain. Osassa hankkeita koronatilanne on vauhdittanut uuden tekniikan hyödyntämistä.

Piipiaseurojen raamatunkäännöstyötä tekevät paikalliset, koulutetut kääntäjät, jotka puhuvat käännettävää kieltä äidinkielenään. Yksi keskeinen elementti käännöskonsultin työssä on käännösryhmän tukeminen keskeisen terminologian valinnassa. Tässä yhteydessä esiin nousevat esimerkiksi Uuden testamentin ihmekertomuksissa käytettävät ilmaisut vammaisista tai sairaista. Kääntäjiä koulutetaan arvioimaan käännöksessä käytettävän terminologian vaikutusta asenteisiin. Raamatunkäännöstyössä pyritään huomioimaan entistä paremmin neutraalien termien käyttäminen sellaisten ilmaisujen kohdalla kuten rampa, sokea tai kuuro. Tätä on erityisesti kehitetty Suomessa Uuden testamentin käännöksen UT2020:n myötä. Suomen Piipiaseura on aloittanut tammikuussa 2022 Vanhan testamentin kääntämisen alkukielestä suomen kielelle. VT2028-käännös noudattaa samoja käännösperiaatteita kuin UT2020-käännös. Näitä kokemuksia sovelletaan myös hankkeissa, joissa Suomen Piipiaseuran käännöstyön asiantuntijat ovat mukana. Suomen Piipiaseura vaikuttaa myös koko Yhtyneitten raamattuseurojen käytäntöihin.

Piipiaseurojen kansainvälinen yhteistyöjärjestössä Yhtyneissä Raamattuseuroissa (United Bible Societies, UBS) on johtavia raamatunkäännöstyön asiantuntijoita maailmanlaajuisesti 14 henkilöä. Näistä kaksi on Suomen Piipiaseuran työntekijöitä, TT Seppo Sipilä ja FT Chris Pekka Wilde.

Kun Raamattu ensin käännetään, sen kautta mahdollistuu Raamatun käyttämiseen liittyviin haasteisiin vastaaminen ottamalla näkökyvyn tai kuulon rajoitukset huomioon. Kansainvälisesti kasvava trendi on viittomakieliset käännöshankkeet. Suomen Piipiaseura keskustelee Kenian Piipiaseuran kanssa mahdollisesta ensimmäisestä kokonaisesta viittomakielistä Uuden testamentin käännöshankkeesta. Käännöksiä julkaistaan pistekirjoituksella ja äänikirjoja tuotetaan yhä enemmän. Suomessa julkaistiin selkokielen kokonainen Luukkaan evankeliumi vuonna 2021.

SAMBIAN PIPLIASEURA

Suomen Piipiaseuralla on kahdenvälinen yhteistyösopimus Sambian Piipiaseuran kanssa. Ohjelmayhteistyön lisäksi sopimus kattaa Sambian Piipiaseuran hallinnon ja toiminnan kehittämisen. Tapaamisessa marraskuussa 2021 Sambian Piipiaseuran hallituksen ja johtoryhmän kanssa keskityttiin erityisesti jääviyteen ja hankehallintaan liittyviin kysymyksiin.

Suomen Piipiaseura tukee Sambiassa kolmea käännöshanketta. Raamatunkäännöskonsultti TT Seppo Sipilä toimii käännöshankkeissa asiantuntijana sekä mentoroi Sambian käännöstyön koordinaattoria Gift Nyirendaa, joka suorittaa

tohtorin opintoja ja koulututtuu raamatunkäännöskonsultiksi. Tällä vahvistetaan paikallista osaamista ja organisaation kykyä itsenäisesti kehittää toimintaansa.

Suomen Pipliaseura on sitoutunut antamaan Sambian Pipliaseuralle konsulttiapua raamatunkäännöstyön loppuunsaattamisessa seuraaville vähemmistökielille:

Kaonde

Helsingin seurakuntayhtymän tukema kaondenkielinen Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2021.

Nyanja

Nyanja on bantukieli, jota käytetään laajasti Sambiasa ja erityisesti merkittävimmissä kaupungeissa, kuten Lusakassa. Nyanja on ikään kuin Sambian yleiskieli. Nyanja on esimerkiksi poliisien käyttämä kieli ja laajalti käytetty kieli hallinnossa ja koulutuksessa. Sambiasa kielen puhujia on 1 640 000.

Uuden testamentin on määrä valmistua vuonna 2023.

Nsenga

Nsengan puhujia on Petauken ja Nyimban alueilla, itäisessä Sambiasa. Nsengaa puhutaan Sambian lisäksi Mosambikissa ja Zimbabwessa. Kokonaisuudessa kielen puhujia on 1 570 000 ja Sambiasa nsengan kielen puhujia on 661 000. Nsengankielisen Vanhan testamentin oli alunperin määrä valmistua vuoteen 2024 mennessä. Hankkeen johtava kääntäjä menehtyi 2021. Hankkeessa valmistellaan uutta aikataulua. Uusi testamentti on valmistunut vuonna 2016.

Yhteistyö käännöskonsultin kanssa toteutetaan molemmissa hankkeissa etäyhteyksiä käyttäen, jos vierailuja hankkeissa ei voida toteuttaa.

NAMIBIAN PIPLIASEURA

Uudet raamatunkäännöshankkeet kwanjaman ja ndongan kielille

Namibiassa on 2,2 miljoonaa asukasta ja 49 % väestöstä puhuu kwanjamaa tai ndongaa äidinkielenään. 55 % väestöstä on iältään alle 25-vuotiaita. Kristittyjä väestöstä on 80–90 %, joista noin puolet luterilaisia.

Hankkeen tavoitteena on tuottaa paikallisten kirkkojen käyttöön ymmärrettävät ja helppokäyttöiset ndongan- ja kwanjamankieliset raamatunkäännökset.

Vuonna 2013 tehdyn tutkimuksen perusteella kwanjaman ja ndongan kielille tarvitaan nykyistä ajanmukaisemmat ja yhtenäisemmät raamatunkäännökset. Kwanjamankielisten nuorten on vaikea ymmärtää käytössä olevaa raamatunkäännöstä. Kwanjaman kieltä puhutaan sekä Namibiassa että Angolassa, ja uusi käännös tulee siten käyttöön molemmissa maissa. Ndongankielistä raamatunkäännöstä oli nuorten mielestä helpompi ymmärtää, mutta käännöstä pidettiin hajanaisena ja keskeisten termien osalta epäjohdonmukaisena.

Tutkimustulosten perusteella uudet käännökset kwanjaman ja ndongan kielillä kannattaa tehdä samanaikaisesti, jotta varmistetaan käännösten yhtenäisyys. Samanaikaisella käännöstyöllä voidaan myös saavuttaa kustannus- ja synergiaetuja.

Hankkeen namibialainen johtaja ja eksegeetti Martin Ngodji menehtyi 2021 koronaan. Tämän vuoksi tehtäviä on jaettu uudelleen.

Vuoden 2021 alusta Suomen Pipliaseuran käännöskonsultti FT Chris Pekka Wilde aloitti hankkeen toisena konsulttina. Toisena konsulttina jatkaa Riikka Halme-Berneking (Suomen lähetykseura).

Yhteistyö toteutetaan molemmissa hankkeissa etäyhteyksiä käyttäen, jos vierailuja hankkeissa ei voida toteuttaa.

Helsingin seurakuntayhtymän tuki vuonna 2022 kohdistuu Namibian Pipliaseuran hankekuluihin ja konsultoinnin kuluihin. Valmistumisaikaa on tarkistettu henkilömuutosten, koronan ja apokryfikirjojen mukaanoton myötä. Arvioitu valmistumisajankohta on 2032.

TANSANIAN PIPLIASEURA

Vähemmistökielten raamatunkäännöstö

Yhteistyötä Tansanian Pipliaseuran kanssa toteutetaan neljässä hankkeessa. Kaikissa hankkeissa raamatunkäännöskonsulttina toimii FT Chris Pekka Wilde Suomen Pipliaseurasta.

Asu

Asun kielen puhujia on noin 530 000. Uusi testamentti asunkielelle valmistui 1954, mutta hanke ei silloin edennyt Vanhan testamentin kääntämiseen. Tansanian Pipliaseura on käynnistänyt Vanhan testamentin käännöshankkeen, jonka yhteydessä uudistetaan myös Uuden testamentin käännös. Käännöstöyöllä on merkitys kirkon kasvuun, mutta myös kielen ja kulttuuriperinnön säilymiseen. Hankkeen on arvioitu valmistuvan vuonna 2030.

Njamwezi

Uusi testamentti njamwezien kielellä valmistui vuonna 1951, eikä hanke silloin edennyt Vanhaan testamenttiin. Tansanian Pipliaseura on tarttunut tarpeeseen kääntää ensin Vanha testamentti ja samalla uudistaa Uuden testamentin käännös. Njamwezien puhujia on 1 470 000. Hankkeen on arvioitu päättyvän vuonna 2030.

Fipa

Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1988. Riittämättömän rahoituksen takia Tansanian Pipliaseura ei voinut jatkaa Vanhan testamentin käännöstöä. Vastatakseen fipankielisten kirkkojen sekä yhteisön toistuviiin pyyntöihin Tansanian Pipliaseura ja Suomen Pipliaseura aloittivat vuoden 2021 tammikuussa yhteistyön Vanhan testamentin ja apokryfikirjojen käännösprojektissa. Tämä on ensimmäinen kokonainen Raamattu fipan puhujille. Vanhan testamentin valmistuttua Uusi testamentti tarkistetaan. Fipan puhujien arvioitu määrä on 713 000, joista 80% on kristittyjä. Hankkeen arvioitu valmistumisaika on 2034.

Njiha

Käännöstö alkoi 1950-luvun alussa ja Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1965. Hanketta ei jatkettu varojen puutteen vuoksi. Njihan alueen kirkkojen ja yhteisön tarve koko Raamatulle on suuri. Tansanian Pipliaseura ja Suomen Pipliaseura aloittivat

vuoden 2021 tammikuussa yhteistyön Vanhan testamentin käännösprojektissa. Tämä on ensimmäinen koko Raamattu njihan puhujille. Vanhan testamentin valmistuttua Uusi testamentti tarkistetaan. Njihan puhujien arvioitu lukumäärä on 632 000, joista 90% on kristittyjä. Hankkeen arvioitu valmistumisajankohta on 2032.

Yhteistyö toteutetaan molemmissa hankkeissa etäyhteyksiä käyttäen, jos vierailuja hankkeissa ei voida toteuttaa. Käännöskonsultti Chris Pekka Wilde teki kaksi vierailua projekteihin vuoden 2021 aikana.

Helsingin seurakuntayhtymän tuki vuonna 2022 kohdistuu Tansanian Pipliaseuran edellä mainittujen käännöshankkeiden hankekuluihin sekä Chris Pekka Wilden työkuluihin. Wilden työ hankkeiden parissa käynnistyi tammikuussa 2020.

LUKUTAITOA NAISILLE AFRIKASSA -OHJELMA

Suomen Pipliaseura on aloittanut vuonna 2017 uuden laajan lukutaito-ohjelman Itä-Afrikassa. Ohjelmassa tavoitteena on 13 vähemmistökieltä ja viisi maata: Etiopia, Kenia, Malawi, Tansania ja Namibia.

Työtä koordinoivat paikalliset pipliaseurat yhteistyökumppaneinaan kirkot ja paikallishallinto. Yhteistyössä SIL Internationalin kanssa koulutetaan 800 opettajaa, jotka puhuvat vähemmistökieltä äidinkielenään.

Tavoitteena on, että vuoteen 2024 mennessä 20 000 naista oppii lukemaan ohjelman lukutaitokursseilla. Opettelu aloitetaan alkeista ja edetään harjoittelemalla lukemista tutuista asioista. Sitten luodaan yhdessä lukutaitomateriaaleja eri aiheista, jolloin on mahdollisuus oppia uusia asioita lukutaidon avulla ja samalla harjaannuttaa lukutaitoa.

Yhtyneiden Raamattuseurojen kansainvälinen verkosto UBS (United Bible Societies) panostaa lukutaito-opetukseen osana kokonaisvaltaista missiotaan. Suomen Pipliaseura on myös asettanut lukutaitotyön yhdeksi keskeiseksi painopisteekseen. KT Kimmo Kosonen aloitti tammikuun alussa 2022 lukutaitotyön johtajana Suomen Pipliaseuran palveluksessa. Yhtyneiden Raamattuseurojen kanssa solmitun sopimuksen mukaisesti hän johtaa kansainvälistä pipliaseurojen lukutaitotyötä maailmanlaajuisessa yhteistyöverkostossa.

Lukutaitohankkeen materiaalia tarkastettiin vuonna 2019 paikallisen gender-konsultin johdolla. Gender-näkökulma haastaa tarkastelemaan sitä, miten oppikirjojen tarinoissa kuvataan sukupuolirooleja. Lukutaitomateriaalien kuvitusta on päivitetty tältä pohjalta ja varmistetaan, että oppikirjoissa esiintyvät naiset tarjoavat motivoivia esikuvia lukemaan opetteleville naisille.

Ohjelman toinen tavoite on lisätä Etiopian, Kenian, Malawin, Tansanian ja Namibian Pipliaseurojen lukutaitokapasiteettia.

Lukutaitoluokat ovat avoimia liikuntavammaisille. Ohjelmassa varmistetaan, että luokkien kokoontumispaikoille on helppo pääsy. Ulkoministeriö on arvioinut ja hyväksynyt valitun lähestymistavan.

Ohjelman lukutaitomateriaaleissa vammaisuusteema näkyy. Esimerkiksi Malawissa tuotettuihin yao- ja lomwe-lisälukutaitomateriaaleihin on sisällytetty kuvitettuja kertomuksia, jotka esimerkkien kautta kannustavat tukemaan vammaisten kouluttautumista ja yhdenvertaista elämää yhteisössä. Kertomukset pyrkivät viestittämään, että saadessaan yhtäläiset mahdollisuudet, vastuut ja oikeudet, kaikilla on mahdollista saavuttaa tavoitteensa.

Koronatilanteesta johtuen ohjelmaan on integroitu elementti, joka tukee epidemian hallintaa. Maaliskuun 2020 lopussa Malawin Pipliaseuran kanssa toteutetussa työpajassa kehitettiin kuvitettu juliste ja siihen liittyvä kuvitettu vihkonen, jonka sisältö perustuu WHO:n perusviesteihin siitä, kuinka välttää koronavirustartuntaa. Aineistoa käännettiin myös muille kielille ja se on myös muiden toimijoiden hyödynnettävissä.

Namibiaan vuodelle 2022 tavoitteena on kymmenen dhimbankielistä lukutaitoluokkaa, joissa kussakin opiskelee 20 oppilasta.

Tansaniassa vuodelle 2022 tavoitteena on kymmenen kagulunkielistä lukutaitoluokkaa, joissa 25 kussakin opiskelee oppilasta sekä uusintapainos 300:lle oppikirjalle.

Keniaassa vuoden 2022 tavoitteena on kymmenen turkanankielistä lukutaitoluokkaa, joissa kussakin opiskelee 25 oppilasta sekä 500 uuden oppikirjan painaminen.

Seurakuntayhtymän tukea käytetään vuonna 2022 niihin ohjelman kuluihin, joita ulkoministeriön hanketuki ja Pipliaseuran oma hanketuki eivät kata. Ulkoministeriön hanketuki kohdistuu Malawiin. Helsingin seurakuntayhtymän tuki kohdistuu Tansaniaan Keniaan ja Namibiaan.

LISÄLUKUTAITOMATERIAALI

Aikuislukutaitotyön tavoitteena on peruslukutaidon oppiminen. Peruslukutaito ei vielä anna valmiuksia esimerkiksi sanomalehtien tai Raamatun lukemiseen. Lukutaidon tueksi tarvitaan materiaalia, jonka avulla peruslukutaidon hankkinut aikuinen voi syventää oppimaansa lukutaitoa. Tähän tarpeeseen Suomen Pipliaseura kehittää lisälukutaitomateriaalia. Materiaali tulee käsittämään sarjan kirjasia, joiden sisältö perustuu Raamatun teksteihin. Sarjan kansainvälisenä työnimenä on *Learn to Read the Bible*. Kirjasten tekstit monimutkaistuvat niin, että luettuaan koko sarjan lukutaidon syventäjä on saavuttanut taidon, jolla hän kykenee ymmärtämään arkielämässä vastaan tulevia tekstejä, jopa omakielistä Raamattua. Sarjan kirjaset muodostavat englanninkielisen malliaineiston. Sen perusteella materiaali voidaan tuottaa eri puolella maailmaa käytettävillä kielillä.

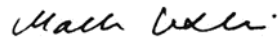
Vuoden 2022 aikana tuotetaan puuttuvat mallitekstit yhteistyössä paikallisten Pipliaseurojen kanssa sekä valtaosa malliteksteihin liittyvästä kuvituksesta.

Seurakuntayhtymän tukea käytetään vuonna 2022 edellä mainittujen lisälukutaitomateriaalien hankekuluihin sekä hankkeessa työskentelevien Chris Pekka Wilden ja Ari Vitikaisen työkuluihin.

Hankkeen nimi	HSRKY:n tuki 2022	SPS:n kokonaisuus 2022
Tansanian Pipliaseuran raamatunkäännöshankkeet	40 000	71 000
Raamatunkäännöshankkeet kwanjaman ja ndongan kielille Namibiassa	30 000	81 000
Raamatunkäännöshankkeet ja toiminnan kehittäminen Sambiassa	10 000	50 000
Lukutaitoa naisille Afrikassa	40 000	130 000
Lisälukutaitomateriaali	5000	9000
Yhteensä	125 000	341 000

Suomen Pipliaseura anoo Helsingin seurakuntayhtymältä lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta myönnettävää kohdennettua avustusta vuodelle 2022 yhteensä 125 000 euroa.

Suomen Pipliaseura ry

Markku Kotila
Toiminnanjohtaja

Antti Siukonen
Seurakuntapalvelun johtaja